

Rauhan krusifiksi

”Rauhan krusifiksi” on kuvataiteilija Ilkka Sariolan (kuvat. maist ja teol. maist.) toinen maalausprojekti, jonka aiheena on Jeesuksen ristinkuolema. Ensimmäinen teos, ”Hiljaisen lauontain krusifiksi ”, on pysyvästi sijoitettuna Kallion kirkkoon. Paavalin kirkko olisi Rauhan krusifiksille erinomainen sijoituspaikka, koska sen symboliikka ja sen sinihohtoinen värimaailma sopivat hyvin yhteen. Esimerkiksi simpukkateema löytyy sekä Paavalin kirkosta että maalauksesta ja alttarin kattoholvin sininen resonoi samaa värimaailmaa kuin Rauhan krusifiksi.

Rauhan krusifiksi on kooltaan 100,5 x 164 cm ja painaa 21 kg. Teos on tekniikaltaan öljyväri puuhun kiinnitetylle kankaalle. Taidehistoriallisesti maalauksen fyysinen muoto nousee keskiaikaisista italialaisista krusifikseista, kuten Giunta Pisanolaisen (1190-1260) ja Coppo di Marcovaldon (1225-1276) teoksista. Maalauksen työstämisen on alkanut jo vuonna 2015 ja sen valmistuminen vaatii vielä joidenkin kuukausien työpanoksen.

Teoksen kantavana näköinä on Jesajan kirjan visio rauhasta: ”Tällä vuorella hän repäisee pois verhon, verhon kaikkien kansojen yltä, vaateen joka on levitetty niiden ylle. Kuolema on nieltä ainiaaksi. Herra Jumala pyyhkii kaikkien kasvoilta kyynelät ja vapauttaa kansansa alennuksesta ja häpeästä kaikkialla maan päällä. Näin on Herra puhunut” (Jes. 25: 7-8).

Teoksen ykstyiskohtien symboliikkaa:

Pelasturengas

Pelasturengas ornamentti kiertää koko maalauksen reunoja ja ylhäällä suurikokoisena. Pelasturengas symboli syntyi siitä tuskasta, joka nousi Valimeren pakolaisvirrasta. Arviolta 17 000 pakolaista on kuollut vuoteen 2019 mennessä. Ylimmän suuren pelastusrenkaan sisälle maalaan Kristuksen kuoleman voittajana (*Christus Victor*), maailman rauhan tuojana ja pelastajana.

Omaha Beach

Meriteema toistuu maalauksen pääpaneelissa, kun Kristuksen takana avautuu merimaisema Normandian maihinnousupaikassa Omah Beachilla 6.6.1944.. Merellä laivat lähestyvät, osa niistä on tulossa. Maalauksessa Kristus jakaa sodan kauhut ja pelot, jakaa ihmisen kärsimyksen.

Hitlerin sirkkelija tsekkiläinen siili

Pääpaneelin näkökulma on rannalla odottavien saksalaisten sotilaiden. Vasemmassa alanurkassa sotilas on valmiina kevyen MG-42 konekiväärin sormi liipasimella, joka sai yhdysvaltalaisilta sotilailta lempinimen ”Hitlerin sirkkeli” (*Hitler’s Buzzaw*). Oikeassa alakulmassa on maihinnousua estemässä saksalaisia panssariesteitä, tsekkiläisiä siilejä (*Czech hedgehog*).

Simpukan kuori

Merellinen teema toistuu maalauksessa vielä vanhassa kristillisessä symbolissa, simpukassa. Simpukka kuvaa uskon ihmeellisyyttä ja helmi on kauneuden ja ikuisuuden vertauskuva. Kampasimpukkaa pidetään myös pyhiinvaeltajien symbolina. Simpukka-aihe oli yleinen keskiaikaisissa italialaisissa krusifikseissa ja se on yksi Paavalin kirkon avainsymboleista. Rauhan krusifiksissa simpukka toistuu ristin horisontaalisissa ja vertikaalisissa ornamenteissa.

Jeesus Kristus

Krusifiksissa Jeesus on kuvattu kärsivän Kristuksen (*Christus patiens*) perinteen mukaisesti. Tämä kärsimystä korostava kuvaustapa korvasi noin 1200 -luvun aikana sitä edeltävän voittava Kristus-tradition (*Christus triumphans*). Hänen ruumiinsa on vääntynyt s -mutkalle ja kasvot ovat tuskan vääristämät. Jeesuksella on viisi haavaa, joita muistetaan pääsiäisen jumalanpalveluselämässä viidellä punaisella ruusulla. Jeesuksen lannevaate on maalauksessa myös verenpunainen. Kristuksen kasvojen takana on ”ristihalo”, joka keskiaikana vakiintui Kristuksen sädekehäksi. Jeesuksen yläpuolella on latinaksi teksti: IHSNAZARENVS, REXIVEDORVM - Jeesus Kristus, juutalaisten kuningas.

Neitsyt Maria ja Johannes

Keskiaikaisissa italialaisissa krusifikseissa vaakasivupaneeleissa kuvataan yleensä Neitsyt Maria vasemmalla ja Johannes oikealla. Rauhan krsufiksi seuraa tätä traditiota pienin lisäyksin: Neitsyt Maria ja Johannes pitävät kiinni Jeesuksen sormista.

Rauhan näky yläpaneelissa

Yläpaneelissa kuvataan toivoa tulevasta Rauhasta, jossa susi ja lammas käyvät yhdessä laitumella vuorella ja aseet taotaan auroiksi: ”Susi ja karitsa käyvät yhdessä laitumella, leijona syö heinää kuin härkä, ja käärmeen ruokana on maan tomu. Kukaan ei tee pahaa, kukaan ei vahingoita ketään minun pyhällä vuorellani, sanoo Herra” (Jes. 65: 25); ”Niin taotaan miekat auran teriksi ja keihäät vesureiksi. Yksikään kansa ei enää kohota miekkaa toista vastaan eikä harjoittele sotataitoja (Jes. 2:4). Kirkkotalteessa esiintyy usein voitonlippua kantava karitsa. Karitsa ja lippu -aihe löytyy myös Paavalin kirkosta. Rauhan krusifiksissa karitsan lippu on sateenkaaren väreissä. Sateenkaari symboloi Jumalan tekemää rauhaa ihmisen kanssa vedenpaisumuksen jälkeen. Toisaalta sateenkaarilipusta on tullut symboli kuvaamaan moniarvoisuutta ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksia tasa-arvoiseen kohteluun. Paavalin kirkko on avannut ovensa ensimmäisten joukossa tasa-arvoisen avioliiton vihkimisille.

Mehiläinen ja kärpanen

Rauhan krusifiksin yläpaneelin vasempaan yläkulmaan tulee mehiläinen ja oikeaan kärpanen. Keskiaikaisissa krusifikseissa yläpaneelissa on usein kuvattu enkeleitä. Enkelien paikalle maalaan maan siivekkäitä, mehiläisen ja kärpäsen: ”Niinä päivinä Herra viheltää tänne kärpäset, Egyptin kärpäset Niilin ääriä ja mehiläiset Assyrian maasta, ja ne tulevat ja asettuvat kaikkialle, puronnotkojen seinämille ja kallion halkeamiin, orjantappurapensaikkoihin ja juottopaikoille” (Jes. 7: 18-19). Kristillisen keskiajan mystikko Mestari Echart (1260-1328) kirjoittaa hätkähdyttävästi saarnasa *Qui audit me* kärpäsen ja enkelin suhteesta: ”Kun jo ajassa kaikki asiat ovat niin samankaltaisia, niin ikuisuuden Jumalassa ne totisesti ovat sitä vieläkin enemmän. Jos otamme kärpäsen kuten se on Jumalassa, se on siinä jalompi kuin korkeinkaan enkeli on omassa itsessään.” (Sielun syvyys, s.204). Haluan nostaa esiin koko luomakunnan tärkeyttä. Jos kaikki mehiläiset kuolevat, niin kuolemme mekin.